

UNA CONFERENCIA

L'obra i la personalitat de Pi i Margall

Les activitats de Marcellí Domingo — incansable sempre — fa uns dies el portaren com a conferenciant a la tribuna del «Círculo Federal» de Madrid. El tema de la conferència era obligat. La conferència formava part d'un cicle que aquesta entitat havia organitzat, dedicat tot a estudiar l'obra i la personalitat de Pi i Margall. Les paraules de l'incansable organitzador del partit republicà radical socialista sobre l'incansable republicà d'altre temps són prou interessants perquè encara que dites a Madrid, i ara fa uns dies, les reproduïm en aquestes columnes.

Marcellí Domingo començà per dir que estimava un gran encert revisar l'obra i la personalitat dels homes de la República del 73. Si ara va per Pi i Margall, seria escaient fer el mateix un altre dia amb Salmeron.

Cal considerar — continuà — tres classes de republicans: el republicanisme del 73, el republicanisme romàntic complaent i complagut que frustrà possibilitats i que omple el temps internig entre abdos moments.

Domingo considera que la República del 73 fou tardana, havia d'advenir l'any 1868.

Llavors l'ambient d'unitat de forces hauria assegurat la permanència. Però vingué tard, quan la desunió era patent i els deslleials formaven al costat dels vertaders republicans. Va tenir indubtables grans: subjectar-se als principis, mantenir immaculats els seus homes, el desig de legalitzar l'autoritat, Pi i Margall inclinant-se davant el Parlament a pesar de les

seves innegables conviccions. Va tenir un error: no va saber armar unes milícies ciutadanes que defensessin la República. Els carlistes i els cantonals ajudaren la seva caiguda.

Malgrat tot, diu l'orador, Pi i Salmeron eren dues personalitats fortes. Forts no són els que s'imposen per la força, sinó els que sense força i contra la força s'imposen. No eren tal vegada aptes per la lluita política; eren homes de ciència; els dos espanyols que es preguntaren amb més angoixa què era Espanya, què podia fer-se amb Espanya. Pi i Margall es creia que l'única manera d'incorporar Espanya a l'Estat era estatuir-la federalment.

Després el conferenciant es formula la següent pregunta:

Pi i Margall, era socialista? Heus ací un punt, que en aquests darrers temps, sembla preocupar tant als republicans a soles com als marxistes purs.

Segons Domingo, el mateix Pi es plantejava aquesta pregunta:

No considerava intangible la propietat, els arrendaments, els cens, etc., i deia: «Si això es ésser socialista, jo soc socialista.»

Féu l'anàlisi de tots els espectes del contingut social del programa federal de 1894 i va dir que, encara que molt anterior, coincideix en absolut amb l'actual de la Confederació de Treball francesa.

Era Pi i Margall partidari de la transformació en varis aspectes i de la previsió en altres, sens exclusió de l'una per l'altra. Volia l'home sa, no perquè rendís més treball, sinó perquè fos més lliure. L'home abans que l'obrer.

cisa l'oient al primer cop, pels seus ritmes i la seva aparent simplicitat. Remarcarem, per altra part, que la senyoreta Borràs posà en aquestes cançons la més fina gràcia del seu esperit. Ens va plaure una vegada més la «Cançó India», de Rimsky-Karsakoff, «On vas», de Schubert, i «Serenata inútil», de Brhams. En general, la interpretació de la concertista seguí una línia ascendent. Una mica desaparebuda la primera part, per acabar d'una manera brillant a la tercera. Una major perfecció en els autors diguem-ne moderns, que en els clàssics.

El públic demostrà la seva satisfacció amb reiterats aplaudiments, que obligaren la gentil soprana la repetició d'algunes obres.

El mestre Blanch, al piano, es féu igualment aplaudir.

Aquest número ha passat per la prèvia censura governativa

Els passos a nivell

Disposicions de la Gaceta

Es deplorable haver de constatar que només una sèrie de desgràcies, rematada finalment per la de Sant Sadurní que encara és a la memòria de tots i que tantes víctimes ha ocasionat, hagi pogut fer moure el govern a dictar una renglera de disposicions encaminades a fer impossible la repetició de fets com el que aquests dies ha ocupat lloc preminent en els diaris.

Les disposicions que diem i que en part reproduïm davall, són bones. Però nosaltres preguntem: Seran complides?

Després del preàmbul i de demanar a les «Jefaturas» d'obres públiques una relació de dades sobre els passos a nivell, disposa:

Que les Divisions de ferrocarrils, en el termini improrrogable, que acaba a fi del corrent mes, presentaran, amb el detall i minuciositat que s'ha ordenat en diferents disposicions de la Direcció General de Ferrocarrils, totes les dades de la revisió dels passos a nivell existents, en quant a llur classificació, senyals de precaució, avisos, condicions de les barreres, visualitat i altres extrems particulars del cas; y, en el mateix termini, i en atenció als antecedents i condicions de cada pas, y llur intensitat de tràfec, proposaran aquells en els quals deuen establir-se les senyals acústiques i lluminoses que indiquen la proximitat del tren, i en cada pas la longitud de via d'un i altre costat del pas a nivell que deu restar protegida, prenent en consideració els resultats experimentals obtinguts en les instal·lacions d'assaig ja fets.

S'exigeix de les Companyies de ferrocarrils, amb el major rigor, el compliment de quantes precaucions estiguin ordenades, tenint en compte la directa responsabilitat en què incorren per qualsevol infracció, ja en les instal·lacions, ja en la manca de zel de llurs agents.

Les «Jefatures» d'Obres públiques provincials i les Direccions tècniques del Patronat del Circuit de Signatures Especials donaran minuciosa relació, en el termini de un mes, a partir de la data d'aquesta R. O., sobre l'estat de les senyals de precaució, avisos i altres que estiguin reglamentàriament ordenats, indicant aquelles que es trobin deteriorades o no estiguin ben col·locades, y procurant la modificació y noves precaucions que estimin necessàries.

Diputat negre que parla

Londres. — Per primera vegada desde 28 anys, la Cambra dels Representants ha escoltat el discurs pronunciat pel diputat negre Depreeier qui ajudà la política del president Hoover amb relació a l'estat de població negra.

En les eleccions egípcies el partit nacionalista obté 161 llocs per 13 tots els altres partits reunits.

El cap del Govern diu...

que no creu que hi hagin espanyols conscients que no anhelin la normalitat

Ahir el Marquès d'Estella va conferenciar llargament amb el senyor Gavilan, després de la qual cosa el President enllestí altres afers. Dinà en família i el vespre anà a despedir l'embaixador de França que marxava cap a París.

El Marquès d'Estella fou preguntat sobre el judici que tenia de l'emprèstit i com veia la situació monetària. El President contestà que ara podrà parlar més clarament de la qüestió monetària perquè s'ha cobert amb excé l'emprèstit or, de la qual cosa escongratulà.

Continuà dient que aquesta qüestió és molt aviat explicada i que és precis escampar-ho per desmentir els que van dient que la intervenció en el canvi de monedes ha costat a Espanya centenars de milions i que el Tresor públic ha estat a punt de fer fallida. La veritat és que l'operació, en sí mateixa, no ha costat, fins ara, més de dos milions escassos per pagar correatges o comissions.

Digué que l'emprèstit ha obeït a poder substituir en or, al seu temps, els nostres compromisos sense haver de comprar-lo ni d'exportar-lo. També digué que havien intervingut per error, perquè havien comès una equivocació.

Es referí també a l'alça que fa

un any va fer la lliura i que se'ls ocorregué de contenir-la, comprant pessetes al preu que sortien.

Parlà de Calvo Sotelo, el qual li havia presentat moltes vegades la dimissió, que mai no havia acceptat. En féu l'elogi.

Parlant dels actuals moment polítics, digué:

«Sólo puedo anticipar que en el mes de enero probablemente se abrirá la Asamblea y se conocerá el programa para el año próximo, ahora en estudio, y se podrá vislumbrar claramente la nueva forma que propongo para alcanzar a su tiempo, y por sus pasos, la normalidad constitucional, que no creo haya españoles conscientes que no la anhelan.

Yo creo en que los que la estudien, imparcial y serenamente, y no les domine la impaciencia, me harán la justicia de reconocer y proclamar la sinceridad e importancia del avance que preparo, que con buena voluntad de todos, debe conducirnos, en plazo no largo, y en un ambiente de paz y orden, a la amplia y despejada meseta en que, con transigencias reciprocas y respetos mutuos, pueden convivir cordialmente todos los españoles.»

La "grossa" a Manresa

Una venedora de la plaça té una participació del número 53.453

Un esquitx de la «grossa» del sorteig de Nadal ha arribat fins a Manresa.

Segons les nostres notícies una afortunada venedora del mercat de la Plaça Gran, té una participació de pesseta del número 53.453 premiat amb el primer premi. L'havia rebut com un obsequi d'una família amiga que resideix a Saragossa.

Corresponen a l'afortunada venedora, 7.500 pessetes.

Accident?

Un automòbil a la cuneta

Ahir, a les tres de la tarda, ens arribà la notícia de què havia ocorregut un accident automobilístic a l'enllaç de la carretera de Sampeador

Ens traslladarem al lloc del succeís i poguérem veurem un cotxe Ford de factura antiga, volcat a baix d'un marge de poca alçada. Estava desocupat i sense el més lleu desperfecte, tanmateix, però, hi havia una veritable inundació de sang.

Hom suposa que algun automòbil de pas per allí degué recollir el ferit o ferits, transportant-los a la nostra ciutat.

El cotxe accidentat portava el número 23.889 de la matrícula de Barcelona.

EL DIA

DIARI D'ESQUERRA REPUBLICANA

Redacció i Administració:
Cirera, 13 - Telèfon 342

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
A Manresa 2' ptes. el mes
A fora . . 2'50 » » »
El número corrent 10 cèntims

Anuncis comercials, esqueles mortuòries i encaixos, a preus de tarifa.

Marisc

Trobarà sempre la millor diversitat per tot bon consumidor, a la

Pastisseria i Granja Costa - T. 45